

**แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการพิเศษ)**

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นางสาวศุภมาส ลิมาวัฒนชัย

◆ ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการศึกษาระดับชำนาญการ
หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

๑. สนับสนุนงานเลขานุการของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) โดยมีหน้าที่รับผิดชอบบันทึกและจัดทำสรุปผลมติของการประชุม กมอ. รวมทั้ง จัดทำฐานข้อมูลระบบการคั่นهامติ กมอ. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลสำเร็จของการปฏิบัติตามแผนด้านการอุดมศึกษาตามหน้าที่และอำนาจของ กมอ. เพื่อเสนอให้ กมอ. พิจารณากำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายในการสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อรัฐมนตรีหรือสภานโยบายตามที่รัฐมนตรีหรือสภานโยบายมอบหมาย

๒. สนับสนุนการจัดทำระบบตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา โดยมีหน้าที่รับผิดชอบศึกษาค้นคว้า และวิเคราะห์ระบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำข้อเสนอระบบการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาของไทย และจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบ และการตรวจสอบ การดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ตามมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๖๒

๓. รับผิดชอบการกำกับหลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาความสอดคล้องในระบบ CHE Curriculum Online : CHECO และให้คำปรึกษาสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษา ระหว่างเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕ – กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จำนวนทั้งหมด ๑๘๗ หลักสูตร

◆ ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักวิชาการศึกษาระดับชำนาญการพิเศษ กลุ่มติดตามและประเมินผล
อุดมศึกษา กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตำแหน่งเลขที่ ๒๔๘

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงมากในด้านวิชาการศึกษาที่เกี่ยวกับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา การบูรณาการงานด้านมาตรฐานการอุดมศึกษา การให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา รวมทั้งปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาที่ยากมาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๒.๑ เรื่อง การติดตามตรวจสอบการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกเชิงบูรณาการระบบพหุวิทยาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกของประเทศไทย

ระยะเวลาการดำเนินการ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

- ความรู้และประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และการติดตามและประเมินผลการศึกษา
- ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการโครงการ
- ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาและเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ความรู้และประสบการณ์ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

สรุปสาระสำคัญและเป้าหมายของงาน

ในปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ สืบเนื่องจากผลประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร และข้อร้องเรียนการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกทั้งในด้านธรรมาภิบาลและคุณภาพมาตรฐาน ในสาขาวิชาบริหารการศึกษาและสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์จำนวนมาก กอปรกับสถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาเอกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น คณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีมติให้ดำเนินการติดตามตรวจสอบการจัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาเอก จำนวน ๒ หลักสูตร คือ หลักสูตรสาขาวิชาบริหารการศึกษา และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์เป็นการเร่งด่วน เนื่องจากมีผู้ศึกษาเป็นจำนวนมากกระจายอยู่ทั่วประเทศ หากบัณฑิตระดับปริญญาเอกซึ่งเป็นกำลังคนระดับสูงสุดที่เป็นหัวใจในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมมีศักยภาพและคุณภาพที่ไม่เข้มแข็งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศในทุกระดับ

คณะอนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผลได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการเป็นหลักสูตรปริญญาเอกในสาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และสาขาวิชาอื่นๆ ที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษากายในระดับหลักสูตรรองประกอบที่ ๑ การกำกับมาตรฐาน “ไม่ผ่าน” และหลักสูตรที่มีประเด็นเรื่องคุณภาพมาตรฐาน หรือมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ รวมทั้ง หลักสูตรปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกัน รวมทั้งสิ้น ๓๓ สถาบัน ๖ วิทยาเขต ๑ วิทยาลัย ๙๓ หลักสูตร โดยมุ่งหวังว่าการดำเนินโครงการดังกล่าวฯ จะทำให้นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกของประเทศไทย และข้อมูลช่องว่าง (Gap) ที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงโครงสร้างระบบการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษาต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการ

คณะอนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผลได้พัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกออกเป็น ๔ ระบบย่อย โดยมีการดำเนินการในแต่ละระบบ ดังนี้

๑. ระบบการตรวจสอบ

- ตรวจสอบหลักสูตรโดยกลไกการรับทราบหลักสูตรระดับปริญญาเอกที่ผ่านการอนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชน

- วิเคราะห์ตรวจสอบเอกสารหลักสูตรว่ามีความสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ตรวจสอบการรับทราบหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๒. ระบบการติดตาม

- ใช้ระบบการติดตามตรวจเยี่ยมพิชญพิจารณาแบบมีส่วนร่วม (Participatory Peer Review) โดยให้ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้เกิดความไว้วางใจและยอมรับผลการตรวจเยี่ยมร่วมกัน โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม ดังนี้ ๑) ผู้แทน กกอ.และคณะอนุกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้อง ๒) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชา ๓) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และ ๔) ผู้แทนจากสถาบันอุดมศึกษา ร่วมเป็นกรรมการตรวจเยี่ยม

- ดำเนินการติดตามตรวจเยี่ยมการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาว่าได้ดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาเอกสาขาวิชาต่าง ๆ ในด้านปัจจัยป้อน กระบวนการและผลผลิต แล้วเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือไม่ โดยมีกระบวนการที่สำคัญ คือ ก่อนดำเนินการตรวจเยี่ยมฯ จะมีการจัดประชุมเตรียมความพร้อมระหว่างคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาเพื่อทบทวนหลักสูตรร่วมกัน พร้อมทั้ง จัดทำรายงานข้อมูลสถานภาพของหลักสูตร (Profile) และแบบตรวจสอบรายการหลักสูตรฯ เพื่อกำหนดประเด็นการตรวจเยี่ยม เพื่อให้คณะกรรมการตรวจเยี่ยมลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมได้มีเวลาสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและศิษย์เก่า รวมทั้ง ดูตัวอย่างวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ เยี่ยมชมอาคารสถานที่และสิ่งสนับสนุนทางการศึกษาในวันที่ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมจริงได้อย่างเต็มที่

- การรายงานประเมินตนเองและการตรวจเยี่ยม เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับในเชิงข้อเสนอแนะ จุดอ่อน จุดแข็งของหลักสูตร เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอกให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

๓. ระบบการประเมินผล

ดำเนินการจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อทำวิจัยในหัวข้อเรื่อง “การวิจัยและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก” เรื่อง “ความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาเอกของประเทศไทย” เรื่อง “การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ และสาขาวิชาบริหารธุรกิจ” เพื่อให้มีข้อมูลเชิงลึกที่นำไปสู่การกำหนดนโยบายยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก

๔. ระบบการวิจัยเพื่อพัฒนา

ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะและกำหนดนโยบาย เพื่อปรับทิศทางการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก

เมื่อดำเนินการโครงการติดตามตรวจเยี่ยมการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกฯ ในระยะแรกเสร็จสิ้น คณะอนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผลได้มีมติให้จัดประชุมสัมมนา เรื่อง บทเรียนจากผลการตรวจเยี่ยมเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยให้นำเสนอผลจากการศึกษาวิจัยของที่ปรึกษาโครงการวิจัยฯ จำนวน ๓ เรื่อง และนำเสนอผลการตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษาในระยะแรก เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับทิศทางการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก ซึ่ง กกอ.ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ได้ให้ความเห็นชอบข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกของประเทศไทย และให้เวียนแจ้งแนวทางในการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกให้กับสถาบันอุดมศึกษา สภาสถาบันอุดมศึกษา และประกาศให้สาธารณะได้รับทราบโดยทั่วกัน

ภายหลังจากดำเนินการโครงการติดตามตรวจเยี่ยมการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกฯ ระยะที่สองเสร็จสิ้น สำนักติดตามและประเมินผลอุดมศึกษาได้รวบรวมผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และประมวลความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะที่ได้จากคณะกรรมการตรวจเยี่ยม คณะอนุกรรมการทำงานติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก คณะอนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผลคณะที่ปรึกษาวิจัย และคณะกรรมการการอุดมศึกษา รวมทั้ง ข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมสัมมนาฯ มาจัดทำเป็นรายงานสรุปผลภาพรวมของการดำเนินโครงการตรวจเยี่ยมการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกเชิงบูรณาการระบบ พิชญพิจารณาแบบมีส่วนร่วมของสถาบันอุดมศึกษา (ระยะที่ ๑ และ ระยะที่ ๒) ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ ซึ่ง กกอ.ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๒ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก ซึ่งเป็นการศึกษาสูงสุดให้มีมาตรฐานและคุณภาพ สอดคล้องรองรับกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น จึงมีมติให้ศึกษาทบทวนการดำเนินงานการติดตามการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ผ่านมา และจัดทำเป็นโครงสร้างระบบการติดตามและประเมินผลเพื่อกำกับการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยสนับสนุนส่งเสริมให้ใช้แนวปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นแนวทาง

คณะอนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผล ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ ได้ร่วมกันอภิปรายโครงสร้างระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยมีความเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรเปลี่ยนมุมมองของการติดตามและประเมินผลเป็นมุมมองในเชิงรุกและเชิงนโยบาย โดยให้เริ่มต้นจากการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap analysis) และใช้ข้อมูลที่ได้จากผลการดำเนินโครงการตรวจเยี่ยมการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกฯ และข้อมูลผลการวิจัยของที่ปรึกษาโครงการวิจัยฯ จำนวน ๓ เรื่องมาเป็นจุดเริ่มต้น เพื่อชี้ให้เห็นถึงช่องว่างหรือประเด็น (Gap) ที่สำคัญที่จะนำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการ และเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทาง/วิธีการ/ระบบการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษาใหม่ รวมทั้ง ให้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการคณะอนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผล เพื่อดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ และค้นหาช่องว่างหรือประเด็น (Gap) ที่สำคัญของระบบการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา ภายใต้กรอบแนวคิด ๓ กรอบหลัก คือ ช่องว่างด้านนโยบาย ช่องว่างด้านระบบและกลไกมาตรฐาน และช่องว่างด้านการวางแผนกำลังคน พร้อมทั้ง เสนอให้มี big data ในการรวบรวมข้อมูล โดยให้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้าน big data เข้าร่วมเพื่อจัดทำโครงสร้างระบบการติดตามและประเมินผลการศึกษาระดับปริญญาเอก และกำหนดแนวทางแก้ปัญหาที่ผ่านมาและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในเชิงระบบต่อไป

สำนักติดตามและประเมินผลได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำโครงสร้างระบบการติดตามและประเมินผลการศึกษาในระดับปริญญาเอก เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย กรรมการการอุดมศึกษา คณะอนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผล และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันอภิปรายและเสนอความคิดเห็นในการค้นหาช่องว่าง (Gap) เพื่อปรับปรุงโครงสร้างระบบการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา ซึ่งที่ประชุม กกอ. ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ได้พิจารณาแล้วมีมติให้การพิจารณาการครั้งนี้เป็นการใช้หน้าที่และอำนาจของ กกอ.ต่อไป

ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

๑. ติดตามตรวจเยี่ยมการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกฯ ระยะที่ ๑ ในสาขาวิชาบริหารการศึกษา และสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๑ จำนวนทั้งหมด ๒๓ สถาบัน ๔ วิทยาเขต ๑ วิทยาลัย ๕๘ หลักสูตร (ปริญญาเอก ๔๒ หลักสูตร และปริญญาโท ๑๖ หลักสูตร)

๒. ติดตามตรวจเยี่ยมการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกฯ ระยะที่ ๒ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ แพทยศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เกษตรศาสตร์ และสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง หลักสูตรระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกัน จำนวน ๑๓ สถาบัน ๒ วิทยาเขต ๑ วิทยาลัย ๓๕ หลักสูตร (ปริญญาเอก ๒๓ หลักสูตร และปริญญาโท ๑๒ หลักสูตร)

๓. รายงานการประชุมสัมมนา เรื่อง “บทเรียนจากผลการติดตามตรวจเยี่ยมการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกเชิงบูรณาการระบบพิชฌุพิจารณาแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก” เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมแกรนด์บอลรูม ชั้น ๓ โรงแรมเซ็นจูรีพาร์ค กรุงเทพฯ จำนวน ๑ เล่ม

๔. รายงานสรุปผลภาพรวมของการติดตามตรวจเยี่ยมการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกเชิงบูรณาการระบบพิชฌุพิจารณาแบบมีส่วนร่วม (ระยะที่ ๑ และ ระยะที่ ๒) จำนวน ๑ เล่ม

๕. รายงานสรุปผลการค้นหาช่องว่าง (Gap) เพื่อปรับปรุงโครงสร้างระบบการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา จำนวน ๑ ฉบับ

เชิงคุณภาพ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกของประเทศไทย ดังนี้

๑) การจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก ต้องคำนึงถึงความจำเป็นและความพร้อมในการเปิดหลักสูตร การสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นฐานทางปัญญาในการพัฒนาประเทศ และหรือความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้ง มีระบบการคัดเลือกผู้เรียนที่มีศักยภาพในการสร้างองค์ความรู้ใหม่

๒) ทิศทางของการจัดการเรียนการสอนต้องสอดคล้องตามปรัชญา พันธกิจ วัตถุประสงค์ของสถาบัน ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร และปริญญาที่ได้รับ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางควรมุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับจุดเน้นและบริบทของสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ นอกจากนี้ ควรพิจารณาทบทวนการกำหนดกลุ่มสถาบันให้ตรงตามบริบทและศักยภาพของแต่ละสถาบัน

๓) การควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก จำเป็นต้องมีกลไกในการควบคุมคุณภาพมาตรฐาน ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ให้มีฐานการวิจัยที่เข้มแข็งเพื่อขับเคลื่อนสถาบันอุดมศึกษาไปสู่ระดับนานาชาติ

๔) ผลงานดุษฎีนิพนธ์ต้องอยู่บนมาตรฐานของคุณภาพงานวิจัยที่ประกอบด้วย ความรู้และความลุ่มลึกในสาขาการวิจัย การมีทักษะในการกำหนดปัญหาและคำถามการวิจัย รวมทั้ง การออกแบบงานวิจัย และดำเนินการวิจัยด้วยตนเอง ตลอดจน การพัฒนางานวิจัยจนสามารถสร้างความรู้ใหม่ และเป็นต้นกำเนิดขององค์ความรู้นั้นได้

๕) สถานสถาบันอุดมศึกษาต้องมีธรรมาภิบาล และแสดงความรับผิดชอบ กรณีอนุมัติหลักสูตรไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา

๖) สถาบันอุดมศึกษาต้องเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาในหลักสูตรอย่างรอบด้าน ครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบันต่อสาธารณะ โดยนักศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลนั้นได้ตามความสนใจของตน กรณีเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จนักศึกษาย่อมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

ซึ่งที่ประชุม กกอ. ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ได้มอบหมายให้สำนักติดตามและประเมินผลอุดมศึกษาแจ้งต่อสถาบันอุดมศึกษา สถานสถาบันอุดมศึกษา และประกาศให้สาธารณชนทราบ (รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่ ศธ ๐๕๙๑(๒)/ว ๓๔๗ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๑)

๒. ผลการวิเคราะห์ค้นหาช่องว่าง (Gap Analysis) เพื่อปรับปรุงโครงสร้างระบบการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา จำนวน ๓ ประเด็น ดังนี้

๒.๑ ประเด็นด้านนโยบาย

๑) ปัจจุบันการผลิตกำลังคนในระดับปริญญาเอกอยู่ในสภาพผลิตเพื่อตอบสนองค่านิยมที่เน้นปริญญา ไม่ได้เป็นการผลิตตามความต้องการของประเทศและความต้องการของตลาด (Demand driven) ประกอบกับจำนวนนักศึกษาปริญญาตรีที่ลดลง และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชนสามารถจัดการศึกษา การระดับปริญญาเอกได้ จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งเปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาเอกเพื่อชดเชยสัดส่วนนักศึกษาปริญญาตรีที่ลดลง และเพื่อตอบสนองความต้องการและค่านิยมเฉพาะบุคคลที่เน้นปริญญามากขึ้น การแก้ปัญหาที่ค่านิยมเน้นปริญญาจึงเป็นประเด็นตั้งต้นที่สำคัญที่ กกอ. ต้องย้าให้สังคมตระหนักและรับรู้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นปริญญาคู่กับคุณภาพ โดยอาจใช้กลไกการจัดสรรงบประมาณแบบ Block grant multi – years ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนงบประมาณตามผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาหลังจากได้มีการประเมินผลการดำเนินงานแล้วนำมาเป็นกลไกสนับสนุน

๒) การจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกในปัจจุบัน ไม่ได้มีปัญหาในเชิงปริมาณ แต่มีปัญหาด้านคุณภาพและการกระจายสาขาวิชา เนื่องจากไม่มีแผนการผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษา (Manpower Master Plan) และแผนการผลิตกำลังคนเพื่อไปสร้างความรู้เฉพาะ (Brainpower Master Plan) กอปรกับที่ผ่านมามาสถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการเปิดการเรียนการสอนได้เอง ทำให้สถาบันอุดมศึกษาเปิดหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของประเทศ หลักสูตรจึงเปิดรับนักศึกษาเป็นจำนวนมากจนทำให้เกิดภาวะการจ้างงานต่ำกว่าคุณวุฒิการศึกษาตามมา นอกจากนี้ ผลพวงของนโยบายที่ผ่านมาได้กำหนดให้ครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเรียนต่อระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในสาขาวิชาบริหาร การศึกษา เพื่อนำคุณวุฒิไปใช้สอบบรรจุแต่งตั้งเป็นผู้บริหารการศึกษา หรือใช้เลื่อนวิทยฐานะครู รวมทั้ง สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีแรงกระตุ้นจากความต้องการของผู้ที่ทำงานอยู่ในระบบราชการเพื่อปรับ คุณวุฒิ ทำให้มีผู้สนใจศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกมากขึ้น ส่งผลให้อาจารย์ผู้สอนต้องรับภาระงานสอนเพิ่มขึ้นหรือบางสาขาวิชาต้องเร่งผลิตอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกมาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อให้มีจำนวน และคุณวุฒิสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ดังนั้น จึงควรพิจารณาทบทวนการบริหารจัดการศึกษา

ระดับปริญญาเอก โดยควบคุมคุณภาพจากส่วนกลาง (Centralization) โดยให้รัฐเป็นผู้สนับสนุนทุนการศึกษา และค่าใช้จ่าย เพื่อจูงใจให้นักศึกษาเรียนปริญญาเอกในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน และเป็นความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ รวมทั้ง ควรกำหนดแผนการจัดสรรทุนอย่างเป็นระบบและติดตามผล นักเรียนทุนที่สำเร็จการศึกษา เพื่อประเมินความคุ้มค่าของงบประมาณและการทำประโยชน์ให้กับประเทศ

๓) อว.มีสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในสังกัดและในกำกับเป็นจำนวนมาก ทำให้การดูแลและควบคุมคุณภาพเป็นไปได้ยาก จึงควรปรับเปลี่ยนบทบาทของ สป.อว.จากเดิมที่ทำหน้าที่รับทราบหรือพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรให้เป็นหน้าที่ของสภาสถาบัน โดยให้ สป.อว.ทำหน้าที่ Post-Audit ที่มุ่งเน้นการประเมินผลลัพธ์ เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตและคุณภาพผลงานดุษฎีนิพนธ์ มากกว่าการติดตามภาวะการดำเนินงานทำตามสาขา รวมทั้ง ควรสนับสนุนการใช้กลไกการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาผ่านการทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit committee) เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งในเชิงระบบได้มากขึ้น ตลอดจนจัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อให้สภาสถาบันได้รับรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบก่อนทำหน้าที่เป็นกรรมการสภาสถาบัน

๔) การติดตามและประเมินผลแบบกัลยาณมิตร โดยให้การยกย่อง มอบรางวัล และให้เกียรติสถาบันอุดมศึกษาที่ปฏิบัติดี และใช้รูปแบบการติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วมและติดตามผลผ่านระบบฐานข้อมูล แสดงผลข้อมูล dashboard ที่แม่นยำและเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้ง เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนรับทราบข้อมูล

๒.๒ ประเด็นด้านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ

๑) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ มุ่งเน้นที่คุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์มากกว่าสมรรถนะ (Competency) ของอาจารย์ อาทิ การกำหนดให้อาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีคุณวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอก จำนวน ๓ คน และอาจารย์สามารถนำผลงานของนักศึกษาปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่มานับเป็นผลงานร่วมได้ เป็นการกระตุ้นผู้สนใจให้มาเรียนต่อในระดับปริญญาเอกหรือเป็นอาจารย์เพิ่มขึ้น ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องเปิดหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่เพิ่มขึ้น สถาบันอุดมศึกษาจำนวนหลายแห่งเปิดหลักสูตรดุษฎีบัณฑิตเพื่อสร้างอาจารย์/ศิษย์เก่าที่จบจากสถาบันเดิมในสาขาวิชาเดิม เพื่อมาเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในสถาบันเดิมที่ตนเองจบมา ทำให้เกิดภาวะ Inbreeding ในวงการอุดมศึกษาไทย เมื่อสถาบันอุดมศึกษาเปิดหลักสูตรเพิ่มขึ้น ก็จะต้องเร่งผลิตอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเพื่อมาทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรมากขึ้น ทำให้อาจารย์ผู้สอนมีภาระงานสอนมากขึ้น จนกระทบต่อการสร้างผลงานวิชาการของอาจารย์

๒) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ เป็นเกณฑ์ที่กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เอื้อต่อปริญญาแบบวิชาการ ซึ่งในความเป็นจริงสถาบันอุดมศึกษาให้ปริญญาในแบบวิชาชีพด้วย ที่ผ่านมากกอ.ใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและแนวปฏิบัติเดียวกันทั้งปริญญาแบบวิชาการและวิชาชีพ ในขณะที่มีปรัชญา วัตถุประสงค์ เป้าหมายของการเรียนการสอน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต มาตรฐานการประเมิน มาตรฐานการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย ธรรมชาติของดุษฎีนิพนธ์ ตลอดจนคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนที่แตกต่างกัน จึงควรพิจารณากำหนดมาตรฐานของปริญญาแบบวิชาการและแบบวิชาชีพให้มีความแตกต่างกัน โดยคำนึงถึงธรรมชาติของหลักสูตรเป็นสำคัญ ตัวอย่างเช่น สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งมีจุดเน้นของหลักสูตรเพื่อสร้างทฤษฎีใหม่บนพื้นฐานของประสบการณ์ทำงานผู้เรียน ผู้เรียนส่วนใหญ่จึงมุ่งเน้นที่ปริญญาวิชาชีพ อย่างไรก็ตามพบว่า มีข้อจำกัดเรื่องอาจารย์ที่ไม่ได้มีประสบการณ์ตรงในด้านการปฏิบัติจริง จึงอาจไม่สามารถดูแลและ

ให้คำปรึกษานักศึกษาที่เลือกปริญญาแบบวิชาชีพ กล่าวคือ ไม่สามารถแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ผู้สอน หรือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้กับนักศึกษาได้

นอกจากนี้ แนวโน้มของโลกในอนาคตที่กำลังเผชิญกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรง และรูปแบบธุรกิจที่เกิดขึ้นแบบใหม่ ทำให้เกิดสาขาวิชาใหม่ ๆ ที่จำเป็นต้องใช้วิธีการวิจัยหรือองค์ความรู้จากสาขาวิชาต่าง ๆ มาร่วมกันแก้ไขปัญหา จึงทำให้เกิดความสับสนว่าหลักสูตรควรจะเลือกเป็นปริญญาแบบวิชาการหรือแบบวิชาชีพ หรือข้ามศาสตร์ (Cross - boundary discipline) เพื่อให้ตอบรับกับความต้องการงานในโลกอนาคต ซึ่งในอนาคตการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา คาดว่าจะเกิดหลักสูตรในลักษณะดังกล่าวอีกหลายหลักสูตร ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวย่อมจะกระทบต่อการพิจารณาอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้ง ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ และระบบการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษาที่จะต้องจัดหาผู้ประเมินที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่ข้ามศาสตร์ด้วย

๓) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ยังไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามรูปแบบการเรียนรู้ในปัจจุบันและอนาคต อาทิ การกำหนดระยะเวลาการศึกษายังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ยุคของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ที่การเข้าถึงความรู้ไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน แต่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกช่วงอายุ ตามความสนใจและความเหมาะสมของผู้เรียน ดังนั้น การกำหนดระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษา โดยระดับปริญญาตรีว่าต้องสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลา ๘ ปี ระดับปริญญาโทต้องสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลา ๕ ปี และระดับปริญญาเอกต้องสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลา ๖ ปี นั้น อาจเป็นการจำกัดระยะเวลาในการเรียนรู้

๔) เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ในวารสารวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ กกอ. อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในกรณีที่อาจารย์ในคณะวิชาหรือภาควิชา รับผิดชอบด้านบรรณาธิการของวารสารของคณะวิชาหรือภาควิชาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ นักศึกษาในสังกัดสถาบันของตนก็มักจะได้รับโอกาสในการตีพิมพ์เผยแพร่โดยง่าย โดยอาจไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพของผลงานเท่าที่ควร ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาที่พัฒนาแล้วให้คุณค่ากับคุณภาพของผลงานวิทยานิพนธ์มากกว่าการตีพิมพ์เผยแพร่ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ จึงไม่ควรให้นำน้ำหนักความสำคัญไปที่การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์เพียงอย่างเดียว แต่ควรให้ความสำคัญกับผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตและผลการประเมินคุณภาพดัชนีพันธกิจของบัณฑิตด้วย โดยอาจจัดให้มีคณะกรรมการกลางเพื่อทำหน้าที่ประเมินคุณภาพดัชนีพันธกิจของบัณฑิต เพื่อสะท้อนผลให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน รวมทั้ง ใช้กลไกการเผยแพร่ผลต่อสาธารณะ เพื่อกระตุ้นเตือนให้สถาบันอุดมศึกษาตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (accountability) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ จึงควรพิจารณาให้ครอบคลุมในทุกด้านและคำนึงถึงธรรมชาติของหลักสูตร/สาขาวิชา อาทิ เมื่ออดีตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มักจะทำตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานในวารสารที่อยู่ในฐาน TCI แต่ปัจจุบันนี้จะนิยมตีพิมพ์เผยแพร่ในผลงานประเภทหนังสือ (Book chapter)

๕) ที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตตามแนวทางของแต่ละสถาบัน โดยไม่ได้มุ่งเน้นคุณลักษณะของบัณฑิตที่สอดคล้องตามความต้องการของประเทศ กอปรกับ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษาได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตไว้อย่างกว้าง ๆ ทำให้ไม่สามารถวัดได้ว่าบัณฑิตมีสมรรถนะหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาประเทศตามโมเดลประเทศไทย ๔.๐ หรือไม่

๒.๓ ประเด็นด้านข้อมูล

๑) โครงสร้างใหม่ของ สป.อว. เน้นการทำงานเชิงพันธกิจ (Mission) มากกว่าเชิงโครงสร้างหน้าที่ (Function) ซึ่งจะมีความสลับซับซ้อนและมีมิติของการเชื่อมต่อของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) หลายกลุ่มและหลายระดับ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันอุดมศึกษา ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ข้อมูลต่าง ๆ จึงมีหลายมุมมองและหลายมิติ การวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละมุมมองจะมีความสำคัญมาก สป.อว.ควรเร่งสร้างสมรรถนะและพัฒนาบุคลากรให้มีความเข้าใจในภาพของอุดมศึกษา ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และติดตามในเชิงข้อมูล เพื่อประเมินผลภาพรวมในระดับนโยบาย ซึ่งที่ผ่านมา กกอ. ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลนโยบายหรือประเด็นที่จำเป็นเร่งด่วน เป็นการติดตามเป็นเรื่อง ๆ ไม่ใช่การติดตามภาพรวมของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งระบบ หาก สป.อว.มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ลักษณะเป็นสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่มีระบบข้อมูล มีนักวิจัย มีการศึกษาวิเคราะห์ทางวิชาการ การประเมินสถานการณ์และคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ ก็จะช่วยสนับสนุนให้ กกอ.สามารถตัดสินใจกำหนดนโยบายได้ตรงกับทิศทางการพัฒนาประเทศได้มากขึ้น

๒) การขับเคลื่อนการทำงานบนพื้นฐานของข้อมูล (Data driven strategy) และพัฒนาให้มี Performance dashboard ที่แสดงผลในเชิงบวกของสถานะการจัดการศึกษาและผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในหลายรูปแบบหลายมุมมอง เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และช่วยให้ สป.อว.ปรับปรุงกระบวนการทำงานที่ตอบสนองกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ทันการณ์

ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผล ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ มีมติให้จัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอทิศทางการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษาเสนอที่ประชุมพิจารณาเพื่อนำเสนอต่อ กกอ.ต่อไป

การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๑. ผลการดำเนินการที่นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกของประเทศไทย เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก

๒. ผลการค้นหาช่องว่าง (Gap) ในการปรับปรุงโครงสร้างระบบการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษาทำให้ได้ข้อเสนอแนวทาง ๓ ประเด็นข้างต้น ซึ่งข้อเสนอแนวทางบางส่วนได้นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการปรับเปลี่ยนแนวทาง/วิธีการ/ระบบการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษาใหม่ทิศทางและนโยบายด้านการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา รวมทั้ง การปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๖๕

ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ครบถ้วนและครอบคลุมมุมมองของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ต้องอาศัยการจัดเก็บข้อมูลเป็นชุดเล็กจำนวนหลายชุด และต้องใช้โปรแกรมในการวิเคราะห์หลายโปรแกรม

๒. ข้อมูลจากผลการตรวจเยี่ยมอาจยังไม่สามารถบ่งชี้ระดับคุณภาพของผู้เรียนได้ชัดเจน เนื่องจากเป็นการติดตามตรวจเยี่ยมโดยพิจารณาความสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ เป็นหลัก

๓. การจัดทำรายงานข้อเสนอแนะต้องใช้ความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม เพื่อให้ได้บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่นำไปสู่การยกระดับการบริหารจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๑. การบูรณาการข้อมูลระหว่างสำนักติดตามและประเมินผลอุดมศึกษากับสำนักต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องยังเป็นข้อมูลที่มีลักษณะต่างคนต่างทำ ข้อมูลไม่ตรงกัน ข้อมูลไม่สมบูรณ์ และไม่ทันสมัย รวมทั้งชุดข้อมูลไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงลึก

๒. ข้อจำกัดด้านกำลังคน และจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา ทำให้ไม่สามารถตรวจเยี่ยมได้ครอบคลุมในทุกกลุ่มสาขาวิชา

๓. การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเป็นกระทรวงใหม่ฯ ทำให้ต้องยุติการดำเนินโครงการฯ จึงไม่สามารถประเมินสัมฤทธิ์ผลของข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกของประเทศไทยได้

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรเชื่อมโยงระบบการติดตามมาตรฐานหลักสูตรและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้สอดคล้องและเป็นทิศทางเดียวกัน เพื่อลดภาระงานของสถาบันอุดมศึกษา

๒. ควรพัฒนาดิจิทัลในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลอุดมศึกษา เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการสนับสนุนการติดตามตรวจเยี่ยมฯ ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร และข้อมูลให้สาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้รับทราบการติดตามผลหลังจากได้ข้อเสนอเชิงนโยบาย

การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

๑. รายงานการประชุมสัมมนา เรื่อง “บทเรียนจากผลการติดตามตรวจเยี่ยมการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกเชิงบูรณาการระบบพิชฌุพิจารณาแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกฯ” จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม โดยเผยแพร่แก่สถาบันอุดมศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และบุคคลทั่วไปที่สนใจ

๒. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกของประเทศไทย โดยแจ้งต่อสถาบันอุดมศึกษา สภาสถาบันอุดมศึกษา และประกาศให้สาธารณชนทราบ ตามหนังสือที่ ศธ ๐๕๙๑(๒)/ว ๓๔๗ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๑

ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

- ๑)...นางสาวศุภมาส ลิมาวัฒน์ชัย.....สัดส่วนผลงาน ร้อยละ ๖๐.....
- ๒)...นางสาวชนิชา ชัยภูมิธนโชค.....สัดส่วนผลงาน ร้อยละ ๔๐.....

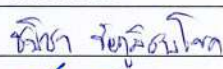

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(...นางสาวศุภมาส ลิมาวัฒน์ชัย...)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางสาวชนิชา ชัยภูมิธโนโชค	
นางสาวศุภมาส ลิมาวัฒน์ชัย	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
 (.....นายสมบัติ รุ่งรัมย์.....)
 ตำแหน่งปัจจุบัน.....ผอ...กคอ.....
 อดีตเคยดำรงตำแหน่ง.....
 สังกัด.....กคอ.....
 วันที่ ..๙../พฤษภาคม/...๒๕๖๖....
 ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน)

(ลงชื่อ)
 (.....นางสุทธิรา คำสิน.....)
 ตำแหน่ง.....ผดอ.....
 วันที่ ..๙../พฤษภาคม/...๒๕๖๖....
 ผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบัน (เหนือขึ้นไป ๑ ระดับ)

(ลงชื่อ)
 (.....นายสมบัติ รุ่งรัมย์.....)
 ตำแหน่ง.....ผอ...กคอ.....
 วันที่ ..๙../พฤษภาคม/...๒๕๖๖....
 ผู้บังคับบัญชาระดับกองหรือเทียบเท่า

หมายเหตุ - คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยสองระดับ คือ ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลในช่วงระยะเวลาที่ทำผลงาน (ระดับผู้อำนวยการกลุ่ม/หัวหน้าฝ่าย) และเป็นผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบันที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ ๒. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาระดับกองหรือเทียบเท่า

- คำรับรองผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (ระดับผู้อำนวยการกลุ่ม/ หัวหน้าฝ่าย) ให้ลงนามกรณีที่ผลงานนั้นเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ผู้ขอประเมินได้ดำรงตำแหน่งที่หน่วยงานสังกัดอื่นในอดีต ถ้าหากผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลในอดีตไม่สามารถลงนามรับรองได้ ให้ระบุเหตุผล เช่น ย้าย/โอน ลาออก เกษียณอายุราชการ หรือถึงแก่กรรม ฯลฯ

กรณี ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน) และผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบันที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้ลงนามในคำรับรองของผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน) และผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบัน เป็นคนเดียวกัน

๒.๒ เรื่อง การจัดทำระบบการคั่นهامติ กมอ.

ระยะเวลาการดำเนินการ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ - ๒๕๖๖

ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ประสบการณ์ด้านการจับประเด็น วิเคราะห์ สรุปความ และเรียบเรียงใจความสำคัญ
- ประสบการณ์ด้านการจัดเก็บข้อมูล ประมวลผล วิเคราะห์ และสรุปผลข้อมูล

สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

สรุปสาระสำคัญและเป้าหมายของงาน

สืบเนื่องจาก กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.๒๕๖๔ ข้อ ๑๐ กำหนดให้กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กคอ.) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของ กมอ. โดยทำหน้าที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้กับ กมอ. เพื่อให้การปฏิบัติงานของ กมอ.เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๖ ที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.๒๕๖๒ กำหนด จึงได้กำหนดให้การประชุม กมอ.เพื่อใช้เป็นกลไกในการกำกับและติดตามการดำเนินการตามแผนด้านการอุดมศึกษา นโยบาย และมติ เพื่อให้ กมอ.ได้ข้อเสนอแนะทางในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ และรายงานผลการปฏิบัติตามแผนด้านการอุดมศึกษาตามหน้าที่และอำนาจต่อรัฐมนตรี

ขั้นตอนการดำเนินการ

๑. การจัดทำสรุปมติย่อ

- ๑.๑ ศึกษาข้อมูลก่อนการจัดประชุม ได้แก่ ระเบียบวาระการประชุม กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเอกสารประกอบการพิจารณา และจัดทำร่างสรุปมติย่อเพื่อให้ที่ประชุมรับรองมติย่อ
- ๑.๒ จัดประเด็น วิเคราะห์ สรุปความ และเรียบเรียงร่างมติย่อ
- ๑.๓ รับรองร่างมติย่อ
- ๑.๔ ตรวจสอบรายละเอียดและความถูกต้องของร่างสรุปมติย่อหลังเสร็จสิ้นการประชุม และเพื่อเสนอต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อเวียนแจ้งกรรมการให้รับรองมติย่อ

๒. การจัดทำระบบการคั่นهامติย่อ กมอ.

- ๒.๑ บันทึกและจัดเก็บมติย่อที่ได้รับการรับรองจากกรรมการลงในโปรแกรม Excel
- ๒.๒ วิเคราะห์และกำหนดประเภทของมติย่อ
- ๒.๓ ประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ กรข.เพื่อออกแบบระบบการคั่นهامติย่อ กมอ.และกำหนดข้อมูลที่ต้องการ
- ๒.๔ จัดทำระบบการคั่นهامติย่อ กมอ.โดยนำข้อมูลมติย่อในโปรแกรม Excel เข้าสู่ฐานข้อมูล
- ๒.๕ ตรวจสอบความถูกต้องและทดสอบระบบการคั่นهامติย่อ กมอ. ว่าระบบมีความสามารถในการทำงานที่ถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์

๒.๖ ปรับปรุงแก้ไขระบบค้นหาติดต่อ กมอ. และประชาสัมพันธ์ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ กคอ.เข้าทดลองใช้งานระบบ

๒.๗ นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ กคอ.มาปรับปรุงแก้ไขระบบการค้นหาติดต่อ กมอ. เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการใช้งานของผู้ใช้

๒.๘ กำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลติดต่อ กมอ. และขอความอนุเคราะห์ กรข.เผยแพร่ระบบการค้นหาติดต่อ กมอ.ผ่านเว็บไซต์ กมอ.

ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

ระบบการค้นหาติดต่อ กมอ. จำนวน ๑ ระบบ

เชิงคุณภาพ

ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาประกอบการติดตามผลการดำเนินการตามมติ กมอ.

การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

- ๑) กมอ. ผู้บริหาร ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สามารถค้นหาติดต่อ กมอ.ได้สะดวก ง่าย และรวดเร็ว
- ๒) เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาแก่สาธารณะ
- ๓) รวบรวมเป็นข้อมูลประกอบการรายงานผลการดำเนินงานตามมติ กมอ.

ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

ลักษณะและขอบเขตของข้อมูลที่สามารถจัดเก็บได้ในแต่ละแอททริบิว รวมถึงเงื่อนไข ข้อจำกัด และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการเพิ่ม การลบ หรือการปรับปรุงข้อมูล ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ครบถ้วน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ไม่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านโปรแกรม การสำรองข้อมูล และการบำรุงรักษาฐานข้อมูล จำเป็นต้องติดต่อประสานงานกับผู้พัฒนาระบบข้อมูลอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะ

ควรส่งเสริมให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างผู้พัฒนาระบบข้อมูลและผู้บริหารข้อมูลเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนด้านการอุดมศึกษา นโยบาย และมติ กมอ. ที่มีประสิทธิภาพ

การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

เผยแพร่ระบบการค้นหาติดต่อ กมอ.ผ่านเว็บไซต์ กมอ. (<http://๒๐๒.๔๔.๑๓๙.๑๔๕/ches/>)

ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

- ๑)...นางสุทธิรา คำสิน.....สัดส่วนผลงาน ร้อยละ ๒๕.....
- ๒)...นางสาวศุภมาส ลิมาวัฒน์ชัย.....สัดส่วนผลงาน ร้อยละ ๕๐.....
- ๓)...นางสาวชนิชา ชัยภูมิธโนโชค..... สัดส่วนผลงาน ร้อยละ ๒๕.....

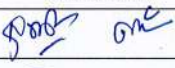
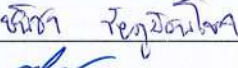

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(...นางสาวศุภมาส ลิมาวัฒน์ชัย...)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางสุทธิดา คำสิน	
นางสาวชนิชา ชัยภูมิธโนโชค	
นางสาวศุภมาส ลิมาวัฒน์ชัย	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(...นางสุทธิดา คำสิน...)

ตำแหน่งปัจจุบัน.....ผดอ.....

อดีตเคยดำรงตำแหน่ง..... นวต. ชน.

สังกัด..... กคอ.....

วันที่ ..๙./พฤษภาคม/..๒๕๖๖....

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน)

(ลงชื่อ).....

(...นางสุทธิดา คำสิน...)

ตำแหน่ง.....ผดอ.....

วันที่ ..๙./พฤษภาคม/..๒๕๖๖....

ผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบัน (เหนือขึ้นไป ๑ ระดับ)

(ลงชื่อ).....

(...นายสมบัติ รุ่งรัมย์...)

ตำแหน่ง.....ผอ.กคอ.....

วันที่ ..๙./พฤษภาคม/..๒๕๖๖....

ผู้บังคับบัญชาระดับกองหรือเทียบเท่า

หมายเหตุ - คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยสองระดับ คือ ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลในช่วงระยะเวลาที่ทำผลงาน (ระดับผู้อำนวยการกลุ่ม/หัวหน้าฝ่าย) และเป็นผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบันที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ ๒. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาระดับกองหรือเทียบเท่า

- คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (ระดับผู้อำนวยการกลุ่ม/ หัวหน้าฝ่าย) ให้ลงนาม

กรณีที่ผลงานนั้นเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ผู้ขอประเมินได้ดำรงตำแหน่งที่หน่วยงานสังกัดอื่นในอดีต ถ้าหากผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลในอดีตไม่สามารถลงนามรับรองได้ ให้ระบุเหตุผล เช่น ย้าย/โอน ลาออก เกษียณอายุราชการ หรือถึงแก่กรรม ฯลฯ

กรณี ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน) และผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบันที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้ลงนามในคำรับรองของผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน) และผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบัน เป็นคนเดียวกัน

๒.๓ เรื่อง การจัดทำข้อเสนอระบบการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาของไทย และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบ และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

ระยะเวลาการดำเนินการ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๖

ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

- ความรู้และประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และการติดตามและประเมินผลการอุดมศึกษา
- ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการโครงการ
- ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาและเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ความรู้และประสบการณ์ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

สรุปสาระสำคัญและเป้าหมายของงาน

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๖๐ กำหนดให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) ตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติว่าเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของหลักสูตรการศึกษา โดยให้ประกาศรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนที่ผู้เรียนรุ่นแรกจะสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรการศึกษา กอปรกับ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.๒๕๖๔ กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กคอ.) ในการดำเนินการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและจัดการศึกษาที่รับประกันผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจว่าจะได้บัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการและยกระดับการผลิตบัณฑิตและพัฒนากำลังคนที่มีศักยภาพตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศ กมอ. ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาระดับหลักสูตรจัดทำข้อเสนอประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบหลักสูตร และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา พิจารณาตรวจสอบหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาว่ามีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการอุดมศึกษา และกลั่นกรองการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาว่าเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร เพื่อเสนอต่อ กมอ. ให้รับรอง/ไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา ซึ่ง กมอ. ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำข้อเสนอระบบการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตร ตามที่คณะอนุกรรมการด้านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาระดับหลักสูตรเสนอเพื่อศึกษา ค้นคว้า และวิเคราะห์ระบบมาตรฐานคุณภาพอุดมศึกษาของต่างประเทศ โดยเฉพาะระบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา จัดทำข้อเสนอระบบการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาของไทย และจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบ และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินการ

ประธานคณะกรรมการด้านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาระดับหลักสูตร ได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการศึกษาค้นคว้าระบบคุณภาพมาตรฐานของอุดมศึกษาของประเทศไทย อังกฤษและประเทศออสเตรเลีย เพื่อเป็นแนวทางจัดทำร่างข้อเสนอการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรของไทย โดยในระยะเริ่มต้น (พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๖) ได้มีการดำเนินการ ดังนี้

๑. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอระบบรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตร ดังนี้

๑.๑. พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๖๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตร

๑.๒. (ร่าง) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ จำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่ ร่างเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา ร่างเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และร่างเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

๑.๓. วิเคราะห์ระบบงานปัจจุบันของกองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

๑.๔. ศึกษาค้นคว้าระบบคุณภาพมาตรฐานของอุดมศึกษาของประเทศไทย ในหัวข้อพัฒนาการของระบบคุณภาพมาตรฐานอุดมศึกษาของประเทศไทยจากอดีตสู่ปัจจุบัน แนวทางและหลักเกณฑ์การรับรองมาตรฐานหลักสูตร กระบวนการรับรองมาตรฐานหลักสูตร บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมิน และบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการรับรองมาตรฐานหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย อาทิ The Quality Assurance Agency for Higher Education (QAA) The Office for Students (OfS) และ Professional, Statutory and Regulatory Bodies (PSBRs)

ซึ่งคณะกรรมการด้านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาระดับหลักสูตร ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้มีมติให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในหัวข้อบทบาทหน้าที่ของสมาคมวิชาชีพในการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกระบวนการรับรองมาตรฐานหลักสูตรแนวทางการกำกับดูแลโดยใช้ Risk Based Approach และ Evidence Based Approach การพัฒนาอาจารย์ รวมทั้ง กรอบการรับรองคุณภาพมาตรฐานของ ABET AACSB และ AUNQA

๑.๕ ศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการการรับรองมาตรฐานหลักสูตรของหน่วยงานประเมินระดับนานาชาติ เพื่อกำหนดแนวทางการเทียบเคียงหลักสูตรการศึกษาที่ได้รับการรับรองโดยหน่วยงานประเมินหรือรับรองคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา ในประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดการประเมิน หลักเกณฑ์การพิจารณากระบวนการประเมินการวัดผล การพิจารณาผลการรับรอง ระยะเวลาการรับรอง และจำนวนผู้ประเมิน ดังนี้

๑) World Federation for Medical Education (WFME)

๒) Accreditation Board for Engineering and Technology (ABET)

๓) Association of MBAs (AMBA)

๔) European Foundation for Management Development (EFMD)

๕) The Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB)

๒. นำร่างกรอบแนวคิดระบบการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรเสนอคณะกรรมการจัดทำข้อเสนอระบบการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตร คณะกรรมการด้านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาระดับหลักสูตร และ กมอ.ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อ

นำมาจัดทำ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ต่อไป

๓. จัดทำ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.โดยเสนอให้คณะอนุกรรมการจัดทำข้อเสนอระบบการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตร คณะอนุกรรมการด้านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาระดับหลักสูตร และ กมอ.ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ

๔. รวบรวมและประมวลความคิดเห็นเบื้องต้นของสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและนอกสังกัด รวมทั้ง หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องจากการประชุมสัมมนาประชาพิจารณ์ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบ และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ และแบบสอบถามออนไลน์ ณ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๔

๕. ปรับแก้ไข (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบ และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ตามความเห็นของที่ประชุมประชาพิจารณ์ ที่ประชุมอนุกรรมการฯ และที่ประชุม กมอ. รวมทั้ง จัดทำหลักการและแนวคิดการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา ตามความเห็นและข้อเสนอแนะของ กมอ. ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๕

๖. จัดทำคู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษา เสนอที่ประชุม กมอ. ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

๑. ข้อเสนอระบบการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรในหลักสูตรการศึกษาของไทย จำนวน ๑ ฉบับ

๒. ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ พร้อมทั้ง มติ กมอ.ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๕ เรื่อง หลักการและแนวคิดการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา และวิธีการแจ้งหลักสูตรการศึกษาต่อ สป.อว. จำนวน ๑ ฉบับ

๓. คู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๑ ฉบับ

เชิงคุณภาพ

๑. ได้ข้อค้นพบจากการศึกษาและสังเคราะห์พัฒนาการของระบบคุณภาพมาตรฐานอุดมศึกษาของประเทศไทยอังกฤษและออสเตรเลีย ดังนี้

- ๑.๑ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย
- ๑.๒ ผลการรับรองมาตรฐานการศึกษาของประเทศไทยจะผูกโยงกับการจัดสรรงบประมาณ การรับสมัครนักศึกษาต่างชาติ การให้ปริญญา และสถานภาพของสถาบัน
- ๑.๓ ออสเตรเลียมีระบบการรับรองมาตรฐานตนเอง (Self-Accredit)
- ๑.๔ มีระบบผู้ประเมินที่เข้มแข็ง ผู้ประเมินมีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโดยเน้น Evidence Based Approach สนับสนุนผลการประเมิน
- ๑.๕ ใช้ Risk Based Approach เป็นแนวทางในการกำกับดูแล และคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีสัญญาณบ่งบอกก่อนเกิดปัญหา
- ๑.๖ กรณีไม่สามารถรักษาคุณภาพไว้ได้มีบทลงโทษตามลำดับ ได้แก่ ก.ปรับปรุงการตรวจสอบผู้ให้บริการ ข.กำหนดเงื่อนไขต่อเนื่องเฉพาะของการขึ้นทะเบียน ค.ลงโทษอย่างเป็นทางการ (ค๑.ลงโทษทางการเงิน ค๒.ระงับการขึ้นทะเบียน และ ค๓.เพิกถอนการขึ้นทะเบียน)
- ๑.๗ ใช้กลไกงบประมาณในการกำกับและส่งเสริม

๒. ได้แนวทางการการรับรองมาตรฐานหลักสูตรของหน่วยงานประเมินระดับนานาชาติ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการเทียบเคียงหลักสูตรการศึกษาที่ได้รับการรับรองโดยหน่วยงานประเมินหรือรับรองคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา อาทิ แนวคิดการประเมิน หลักเกณฑ์การพิจารณา กระบวนการประเมินการวัดผล การพิจารณาผลการรับรอง ระยะเวลาการรับรอง และการกำหนดจำนวนผู้ประเมิน

การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๑. ทำให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่มีมาตรฐานและคุณภาพ และบริหารจัดการศึกษาที่รับประกันผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ตามที่หลักสูตรกำหนด
๒. ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจว่าจะได้บัณฑิตที่มีคุณภาพและสามารถทำงานได้ตรงตามความต้องการและความคาดหวัง
๓. ช่วยยกระดับการผลิตบัณฑิตและพัฒนากำลังคนให้พร้อมสำหรับอนาคต เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนในบริบทใหม่ของโลก

ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๑. เนื่องจากระบบการรับรองมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาเป็นเรื่องใหม่ประเทศไทย จึงต้องศึกษาค้นคว้าเทียบเคียงระบบการรับรองมาตรฐานหลักสูตรกับต่างประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศมีระบบและแนวทางการดำเนินงานที่แตกต่างกันภายใต้บริบทและข้อกำหนดของประเทศไทยนั้น แม้ว่าจะได้ผลการสังเคราะห์ระบบการรับรองมาตรฐานหลักสูตรของต่างประเทศดังกล่าวแล้ว แต่ก็ต้องนำระบบมาพิจารณาเพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและข้อกำหนดของประเทศไทยด้วย ซึ่งในการจัดทำประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๖๕ ในช่วงแรกพบว่ามีปัญหาเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับการตีความในข้อกำหนดที่แตกต่างกัน

๒. ความเข้าใจในเรื่องการประเมินที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome Based Education) และระบบการบริหารคุณภาพ (Quality Management) ซึ่งเป็นระบบที่ภาคอุตสาหกรรมนำมาใช้เป็นส่วนใหญ และเป็นเรื่องใหม่ของภาคการศึกษาทำให้ต้องใช้เวลาไปกับการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างมาก

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๑. ความเข้าใจเกี่ยวกับการตีความในข้อกำหนดที่แตกต่างกัน
๒. การสื่อสารและสร้างความเข้าใจให้ผู้มีส่วนได้เสียมีเข้าใจหลักการและแนวคิดของการตรวจสอบเพื่อการรับรองมาตรฐานหลักสูตรในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

๑. เมื่อนำระบบระบบการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษามาใช้ในระยะเวลาดังกล่าว ควรให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้ระบบฯ เพื่อนำผลการติดตามและประเมินมาปรับปรุงแก้ไขระบบการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานหลักสูตรฯ รวมทั้ง การปรับปรุงประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาฯ และปรับแก้ไขคู่มือแนวทางฯ เพื่อสอดคล้องกับสถานการณ์จริง
๒. ควรจัดแนวทาง/คู่มือการกำหนดแนวทางการเทียบเคียงหลักสูตรการศึกษา ที่ได้รับการรับรองโดยหน่วยงานประเมินหรือรับรองคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา (อาจรวมถึงองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง) และเสนอแนวทางการสนับสนุนส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานประเมินหรือรับรองคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาอื่นที่ กมอ.ยอมรับ เพื่อลดภาระและงบประมาณของ สป.อว.
๓. ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญกับการวางระบบงาน จัดบุคลากรตามสมรรถนะที่งานต้องการ และพัฒนาฝีมือกรมให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และทักษะที่จำเป็นกับงานควบคู่กันไป

การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

เผยแพร่ข้อมูลดังต่อไปนี้ผ่านทางเว็บไซต์ กมอ. (<https://www.ops.go.th/th/ches>)

๑. ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๖๕ และ มติ กมอ.ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๕ เรื่อง หลักการและแนวคิดการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา และวิธีการแจ้งหลักสูตรการศึกษา
๒. คู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษา ผ่านทางเว็บไซต์ กมอ.

ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

- ๑)...นายเมธีส บรรเทียงสุข.....สัดส่วนผลงานร้อยละ ๒๐.....
- ๒)...นางสาวธิชชญาภาสุ์ เสน่หา.....สัดส่วนผลงานร้อยละ ๒๐.....
- ๓)...นางสาวศุภมาส ลิมาวัฒน์ชัย.....สัดส่วนผลงานร้อยละ ๒๐.....
- ๔)...นางสาวศิริวรรณ จำแนกสาร..... สัดส่วนผลงานร้อยละ ๒๐.....
- ๕)...นางสาววิรัชญา แสนเกษม.....สัดส่วนผลงานร้อยละ ๒๐.....

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(...นางสาวศุภมาส ลิมาวัฒนชัย...)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นายเมธัส บรรเทิงสุข	
นางสาววิชชญาภาสุ์ เสน่หา	
นางสาวศุภมาส ลิมาวัฒนชัย	
นางสาวศิริวรรณ จำแนกสาร	
นางสาววิรัชฐา แสนเกษม	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(.....นางสุทธิรา คำสิน.....)

ตำแหน่งปัจจุบัน.....ผดอ.....

อดีตเคยดำรงตำแหน่ง.....ผดอ.....

สังกัด.....กคอ.....

วันที่ ๙./พฤษภาคม/...๒๕๖๖....

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน)

(ลงชื่อ).....

(.....นางสุทธิรา คำสิน.....)

ตำแหน่ง.....ผดอ.....

วันที่ ๙./พฤษภาคม/...๒๕๖๖....

ผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบัน (เหนือขึ้นไป ๑ ระดับ)

(ลงชื่อ).....X.....

(.....นายสมบัติ รุ่งรัมย์.....)

ตำแหน่ง.....ผอ.กคอ.....

วันที่ ๙./พฤษภาคม/...๒๕๖๖....

ผู้บังคับบัญชาระดับกองหรือเทียบเท่า

หมายเหตุ - คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยสองระดับ คือ ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลในช่วงระยะเวลาที่ทำผลงาน (ระดับผู้อำนวยการกลุ่ม/หัวหน้าฝ่าย) และเป็นผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบันที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ ๒. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาระดับกองหรือเทียบเท่า

- คำรับรองผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (ระดับผู้อำนวยการกลุ่ม/ หัวหน้าฝ่าย) ให้ลงนาม

กรณีที่ผลงานนั้นเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ผู้ขอประเมินได้ดำรงตำแหน่งที่หน่วยงานสังกัดอื่นในอดีต ถ้าหากผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลในอดีตไม่สามารถลงนามรับรองได้ ให้ระบุเหตุผล เช่น ย้าย/โอน ลาออก เกษียณอายุราชการ หรือ ถึงแก่กรรม ฯลฯ

กรณี ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน) และผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบันที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้ลงนามในคำรับรองของผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (การจัดทำผลงาน) และผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบัน เป็นคนเดียวกัน

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

๑. เรื่อง การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา

๒. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๒๖ กำหนดให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนความเป็นอิสระและความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา เสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอต่อ สภานโยบายให้กำหนดมาตรการทางการเงินการคลังและสิทธิประโยชน์อื่นเพื่อให้มีการพัฒนามาตรฐาน การอุดมศึกษา ให้คำแนะนำและสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ กำกับ เร่งรัด ติดตาม และให้คำแนะนำแก่สำนักงานปลัดกระทรวง ในการจัดทำฐานข้อมูลมาตรฐานการอุดมศึกษา รายงานผลการปฏิบัติตามแผนด้านการอุดมศึกษาต่อรัฐมนตรี รวมทั้ง ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นต่อรัฐมนตรีหรือสภานโยบายตามที่รัฐมนตรีหรือสภานโยบาย มอบหมาย

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.๒๕๖๔ ข้อ ๑๐ กำหนดให้กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กคอ.) มีหน้าที่จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาการรับรองและการ เพิกถอนการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลตามมาตรฐานการอุดมศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา จัดทำข้อเสนอแนวทางและดำเนินการเทียบคุณวุฒิสู่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา และจัดทำข้อเสนอการ เทียบระดับ การเทียบโอนผลการเรียนระดับอุดมศึกษา ตลอดจนการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เสนอความเห็น เกี่ยวกับการยับยั้งหรือยุติการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่าง ร้ายแรง รวมทั้ง ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของ กมอ.

กอปรกับ กฎกระทรวงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๖๕ ข้อ ๒๐ และกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๖๕ ข้อ ๑๔ ให้ กมอ.จัดให้มีการประเมินผลและ ทบทวนข้อกำหนดในกฎกระทรวงนี้ทุก ๕ ปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยรับฟังความคิดเห็นของ สถาบันอุดมศึกษา ผู้เรียน คณาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตอย่างกว้างขวาง

เพื่อให้ กคอ.สามารถดำเนินงานตามภารกิจ ตามการแบ่งส่วนราชการโครงสร้างใหม่ของ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ครบถ้วนและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.๒๕๖๒ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม พ.ศ.๒๕๖๔ กฎกระทรวงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๖๕ และกฎกระทรวง มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๖๕ จึงควรให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศในการ

กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญให้ผู้บริหารมั่นใจได้ว่าการปฏิบัติงานตามแผนด้านการอุดมศึกษา การปฏิบัติงานตามภารกิจของ กคอ. และการปฏิบัติงานตามมติและนโยบายของ กมอ.เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องสอดคล้องตามเป้าประสงค์ของนโยบาย ซึ่งจะช่วยให้ กมอ. และผู้บริหาร สป.อว. ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยสามารถกำกับดูแลการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและทิศทางในการสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาตามประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา เสนอต่อรัฐมนตรีหรือสภานโยบายต่อไป

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

บทวิเคราะห์

การแบ่งส่วนราชการตามโครงสร้างใหม่ของ สป.อว. จะเน้นการทำงานเชิงพันธกิจ (Mission) มากกว่าเชิงโครงสร้างหน้าที่ (Function) กคอ.จะต้องขับเคลื่อนการทำงานบนพื้นฐานของข้อมูล (Data Driven Strategy) และควรมีระบบสารสนเทศเพื่อการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อประเมินผลภาพรวมของการจัดการศึกษาในระดับนโยบาย ซึ่งข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยเชิงนโยบายนั้น จะได้นำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และช่วยให้การตัดสินใจกำหนดมาตรการ ทิศทาง และนโยบายมีความถูกต้อง และเหมาะสมมากขึ้น หาก กคอ.มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่วิจัยและพัฒนา โดยจัดทำระบบการเก็บข้อมูลและระบบการรายงาน รวมทั้ง ระบบการประเมินผลที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของการดำเนินการ และผลเบื้องต้นที่นำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มโอกาสความสำเร็จตามเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หรือแสดงให้เห็นถึงปัญหา อุปสรรค สถานการณ์ปัจจุบัน โดยสามารถคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ก็จะช่วยสนับสนุนให้ กมอ.และผู้บริหารสามารถตัดสินใจกำหนดนโยบายและทิศทางในการสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาได้ตรงกับทิศทางการพัฒนาประเทศได้มากขึ้น นอกจากการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการกำกับ ติดตาม และประเมินผลแล้ว กคอ.ควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ ข้อมูลที่รอบด้าน ซึ่งงานของ กคอ.จะมีความสลับซับซ้อนและมีมิติของการเชื่อมต่อของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) หลายกลุ่มและหลายระดับ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันอุดมศึกษา ผู้เรียน ผู้ตรวจสอบ กยศ. สำนักงาน ก.พ. สภาวิชาชีพ ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ฯลฯ ข้อมูลต่าง ๆ จึงมีหลายมุมมองและหลายมิติ การวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละมุมมองจึงมีความสำคัญมาก กคอ.จึงควรพัฒนาให้มี Performance Dashboard ที่แสดงผลในเชิงบวกของสถานะการจัดการศึกษาและผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในหลายรูปแบบหลายมุมมอง เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และช่วยให้ สป.อว.ปรับปรุงกระบวนการทำงานที่ตอบสนองกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ทันการณ์

แนวความคิด

๑. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล โดยเน้นหลักประสิทธิผล (Effectiveness) และหลักประสิทธิภาพ (Efficiency)

๒. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลเพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

๓. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของปฏิบัติงานตามแผนด้านการอุดมศึกษา ตามภารกิจของ กคอ. และตามมติและนโยบายของ กมอ.

๔. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ด้วยวิธีการทำงานร่วมกันเชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตร ใช้กระบวนการประเมินแบบมีส่วนร่วม และรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวางจากผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม

ข้อเสนอ

๑. ออกแบบระบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เป็น ๒ ระบบย่อย ดังนี้
 - ๑.๑ การกำกับการงาน (Monitoring) ประกอบด้วย
 - ระบบการเก็บข้อมูล : กำหนดข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บ และจัดข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบสารสนเทศพร้อมใช้
 - ระบบการรายงาน : จัดระบบรายงานให้สั้น ตรงประเด็น และมีข้อเสนอแนะแนวทางเร่งรัดการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อนำเสนอผู้บริหารสั่งการตามความเหมาะสม
 - ๑.๒ การประเมินผล (Evaluation) ประกอบด้วย
 - การประเมินผลการดำเนินงาน (Process Evaluation) เน้นการกำกับติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนด้านการอุดมศึกษา ตามภารกิจของ กคอ. และตามมติและนโยบายของ กมอ โดยเสนอรายงานในลักษณะการประเมินความก้าวหน้า (Progress Report) เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการ
 - การประเมินความสำเร็จของการดำเนินการ (Follow-up Study/Tracer Study) เน้นการกำกับติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนและนโยบาย โดยเสนอรายงานสรุปการประเมินผลงาน (Evaluation Report)

โดยดำเนินการประเมินผลตามกระบวนการ ๔ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การวางแผน : กำหนดผลลัพธ์ ขอบเขต และวิธีการประเมิน
- ๒) การดำเนินการประเมิน : กำหนดตัวชี้วัด เครื่องมือ เทคนิคการรวบรวมข้อมูล รวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรายงานการประเมินผล
- ๓) การจัดทำข้อสรุปและข้อเสนอแนะ และรายงานฉบับสมบูรณ์
- ๔) การรายงานและเผยแพร่ผลประเมิน

๒. ออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นระบบที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ได้ครบในทุกมุมมอง และสามารถเสนอรายงานผลในรูปแบบ Performance Dashboard ที่แสดงผลในเชิงบวกของสถานะการจัดการศึกษา ผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา และสามารถคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้

ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น

๑. ความสามารถของระบบในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลได้ทันที (Real Time) และได้ผลการประเมินโดยเร็วที่สุดหลังสิ้นสุดการประเมินแต่ละครั้ง โดยผลการประเมินจะต้องแม่นยำ ต้องอาศัยข้อมูลที่สมบูรณ์และถูกต้องที่สุด เพื่อให้ผลการประเมินสะท้อนผลงานได้อย่างแท้จริงทั้งหมด
๒. สมรรถนะของบุคลากรในเรื่องทักษะการคิด การวิเคราะห์ข้อมูล และการติดตามในเชิงข้อมูลเพื่อประเมินผลภาพรวมในระดับนโยบาย รวมถึง ความเข้าใจในภาพของการอุดมศึกษาทั้งระบบ

แนวทางแก้ไข

๑. ควรทำงานเชิงความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ออกแบบระบบสารสนเทศ เพื่อให้ได้ระบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานออนไลน์ที่สามารถรายงานผลการดำเนินงานได้ตลอดเวลา และระบบสามารถประมวลผลได้ทันที (Real Time) เพื่อที่ กมอ.และผู้บริหารจะได้ใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่

๒. ควรเร่งพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร ทักษะการคิด การวิเคราะห์ข้อมูล และการติดตามในเชิงข้อมูลเพื่อให้สามารถประเมินผลภาพรวมในระดับนโยบายได้

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ช่วยให้ กมอ.และผู้บริหารมีข้อมูลและข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการประเมินในการทำหน้าที่กำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงาน และตัดสินใจกำหนดมาตรการ ทิศทาง และนโยบายได้ถูกต้อง และเหมาะสมมากขึ้น

๒. เพื่อประเมินผลสำเร็จในการดำเนินงานที่สะท้อนความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนด้านการอุดมศึกษา ตามภารกิจของ กคอ. และตามมติและนโยบายของ กมอ.

๓. ได้ข้อเสนอแนะเพื่อการการทบทวนข้อกำหนดในกฎกระทรวงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๖๕ และกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๖๕ รวมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาตามประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา เสนอต่อรัฐมนตรีหรือสภานโยบายต่อไป

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. มีระบบสารสนเทศเพื่อการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สามารถแสดงผลเป็น Performance Dashboard ได้ในหลายมุมมอง

๒. มีรายงานการประเมินความก้าวหน้า (Progress Report) เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการ

๓. มีรายงานสรุปการประเมินผลงาน (Evaluation Report) ที่นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(ลงชื่อ).....

(.....นางสาวศุภมาส ลิมาวัฒนชัย.....)

ผู้ขอประเมิน

(วันที่) ...๘...../.....พฤษภาคม...../...๒๕๖๖...